

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW DOTYCHCZASOWYCH GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019**

JĘZYK POLSKI

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Uwagi:

1. Model zawiera przykładowe odpowiedzi. Odpowiedzi zdającego mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu.
2. Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – punkty częściowe, jeśli tak wskazano w modelu. Nie przyznaje się ułamków punktów. Za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną przyznaje się zero punktów.
3. Popelnienie błędu rzeczowego w odpowiedziach dotyczących lektury skutkuje nieprzyznaniem punktu.

Nr zadania	Proponowana odpowiedź	Pkt.	Pkt. częściowe
1.	1. F 2. P 3. P 4. F	2	2 punkty za 4 poprawne odpowiedzi 1 punkt za 3 poprawne odpowiedzi
2.	2F	1	
3.	Np.: Słowa <i>piosnka</i> użyto w tytule wiersza, ponieważ - zawiera refren; - utwór naśladuje piosenkę ludową; - cechuje go prostota budowy (powtórzenia, krótkie zwrotki).	1	
4.	Np.: - chronienie się w piwnicy; - budowanie/ przesuwanie barykad; - ucieczka przed bombardowaniem; - dbałość o zachowanie ciszy na ulicy; - wykorzystanie sprawności w celu dostania się do piwnicy; - poszukiwanie bezpieczeństwa wśród innych/ chęć bycia razem. - niezważanie na niewygodę	2	2 punkty za 3 poprawne odpowiedzi 1 punkt za 2 poprawne odpowiedzi

5.	Np.:		3	3 punkty za 4 poprawne odpowiedzi
		Przykład	Nazwa zabiegu stylistycznego	
	A.		Np.: - zdania krótkie/ proste; - elipsy; - równoważniki zdania.	2 punkty za 3 poprawne odpowiedzi
	B.	Np.: - <i>Ale gdzie tam gwiazdy!</i> (wykrzyknienia) - <i>Co robić?</i> (pytania) - <i>piwniczka</i> (zdrobnienia)		1 punkt za 2 poprawne odpowiedzi
	C.		wyrazy dźwiękonaśladowcze	
D.	Np.: <i>smrodek, kupa ludzka, chłop przy chłopie, doszlusować, coś się roztego</i>			
6.	Np.: Zastosowanie stylu potocznego służy - oddaniu emocji ludzi; - podkreśleniu dynamiki wydarzeń; - podkreśleniu dramatyzmu wypowiedzi; - oddaniu chaosu świata ogarniętego wojną; - nadaniu wypowiedziom bohatera waloru autentyzmu; - zbliżeniu wypowiedzi do języka mieszkańców Warszawy.		1	
7.	7 4 2 8 1 5 3 6		3	3 punkty za 8-6 poprawnych odpowiedzi 2 punkty za 5-4 poprawnych odpowiedzi 1 punkt za 3-2 poprawne odpowiedzi
8.	Np.: A) Fragment I - szacunek dla tradycji/ pamięć o przodkach; - konsekwencja w dążeniu do celu; - duma z długowieczności rodu; - równość społeczna; - pracowitość; - wytrwałość; - skromność; - miłość.		2	po 1 punkcie za 2 wartości w każdym podpunkcie

	<p>B) Fragment II</p> <ul style="list-style-type: none"> - miłość; - rodzina; - równość społeczna; - pamięć o poległych; - szacunek dla przodków; - patriotyzm, walka o wolność ojczyzny. 											
9.	<p>Np.:</p> <p>Król nadał nazwisko jako</p> <ul style="list-style-type: none"> - uznanie dla odwagi w pracy codziennej/ zmaganiu się z trudnościami życia; - wyraz podziwu dla Jana i Cecylii za walkę o przetrwanie; - docenienie ludzi budujących nową cywilizację; - podkreślenie patriotyzmu bohaterów. 	1										
10.	<p>Np.:</p> <p>A - Orzelski</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orzelski wyraża swój gniew po odrzuceniu Różyca przez Justynę; - ojciec Justyny jest wzburzony po informacji, że jego córka wychodzi za mąż za Jana Bohatyrowicza; - Orzelski skarży się Benedyktowi Korczyńskiemu, że będzie musiał mieszkać w zaścianku. <p>B - Zygmunt Korczyński</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zygmunt rozmawia z matką po powrocie z Korczyna do Osowiec po spotkaniu z Justyną/ po odrzuceniu go przez Justynę; - Zygmunt dziękuje matce za wychowanie i mówi jej, jaki jest nieszczęśliwy w Osowcach; - młody Korczyński rozmawia z matką o tym, aby sprzedać Osowce i wyjechać za granicę. <p>C - Darzecki</p> <ul style="list-style-type: none"> - szwagier upomina się o zaległy posag żony; - Darzecki tłumaczy Benedyktowi Korczyńskiemu, że potrzebuje pieniędzy na wyprawę dla córki. 	3	po 1 punkcie za każdą poprawną odpowiedź (nazwanie bohatera <u>oraz</u> opis sytuacji)									
11.	<p>Np.:</p> <p style="text-align: center;"><i>Uwaga!</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Punkty za różnice przyznajemy, jeśli zostały one wykazane równolegle.</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 30%;"></th> <th style="width: 35%; text-align: center;">Benedykt</th> <th style="width: 35%; text-align: center;">Witold</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="vertical-align: top;">postawy ukazujące różnice między ojcem a synem</td> <td>Podaje sąsiadów do sądu.</td> <td>Zostaje rzecznikiem Bohatyrowiczów w konflikcie z ojcem.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Traktuje sąsiadów z zaścianka jak wrogów.</td> <td>Traktuje sąsiadów z zaścianka jak sprzymierzeńców.</td> </tr> </tbody> </table>		Benedykt	Witold	postawy ukazujące różnice między ojcem a synem	Podaje sąsiadów do sądu.	Zostaje rzecznikiem Bohatyrowiczów w konflikcie z ojcem.		Traktuje sąsiadów z zaścianka jak wrogów.	Traktuje sąsiadów z zaścianka jak sprzymierzeńców.	3	po 1 punkcie za wykazanie każdej z różnic 1 punkt za wskazanie podobieństwa
	Benedykt	Witold										
postawy ukazujące różnice między ojcem a synem	Podaje sąsiadów do sądu.	Zostaje rzecznikiem Bohatyrowiczów w konflikcie z ojcem.										
	Traktuje sąsiadów z zaścianka jak wrogów.	Traktuje sąsiadów z zaścianka jak sprzymierzeńców.										

		Jest surowy w stosunku do fernali.	Tłumaczy, jak obsługiwać nowe urządzenia.		
		Jest uległy wobec Darzeckiego.	Pokazuje dumę w kontaktach z wujem.		
		Walczy o przetrwanie rodziny/ majątku rodzinnego.	Zależy mu na dobru wspólnym.		
		Godzi się na salonowe wychowanie córki.	Pragnie, aby Leonia była wychowywana na obywatelkę.		
		Lekceważy chłopów, denerwuje go ich zacofanie.	Pragnie reformować zaścianek, dzieli się pomysłami.		
		Reprezentuje romantyczną tradycję niepodległościową.	Wciela w życie pozytywistyczną ideę pracy u podstaw.		
		Jest gwałtowny w reakcjach, zamknięty, zgorzkniały.	Jest pogodny, otwarty na ludzi.		
	postawa ukazująca podobieństwo między ojcem a synem	<ul style="list-style-type: none"> - uznawanie pracy za najważniejszą wartość w życiu człowieka; - wierność patriotycznej tradycji powstania; - pragnienie zgodnego współżycia dworu i zaścianka; - miłość rodzinna. 			
12.	Np.:			3	po 1 punkcie za omówienie każdej z bohaterek
	bohaterka	życiowy wybór	konsekwencje decyzji		
	Andrzejowa Korczyńska		<ul style="list-style-type: none"> - wychowanie syna na egoistę/ próżniaka/ cynika/ bawidamka; - Zygmunt staje się człowiekiem płytkim uczuciowo/ ignoruje żonę/ jest obojętny na potrzeby Klary; - młody Korczyński czuje pogardę do tego, co wiejskie i chłopskie; - Zygmuntovi obce są ideały patriotyczne ojca; - jest arogancki i niegrzeczny 		

			w stosunku do matki; - swoją twórczą niemoc tłumaczy pospolitością i prymitywizmem środowiska, w którym mieszka.		
	Marta Korczyńska		- samotność; - ciężka praca dla Korczyńskich/ prowadzenie domu.		
	Justyna Orzelska		- wyzwolenie się z krępujących norm i zasad; - zamieszkanie w zaścianku; - gotowość ciężkiej pracy.		
13.	Np.:			3	3 punkty za 4 poprawne odpowiedzi
	Lp.	Przykład z <i>Nad Niemnem</i>	Cecha eposu		2 punkty za 3 poprawne odpowiedzi
	1.	Ukazanie życia wszystkich warstw szlachty: od arystokracji do mieszkańców zaścianka.			1 punkt za 2 poprawne odpowiedzi
	2.		Szczegółowe opisy przyrody/ opisy przyrody spowalniające akcję.		
	3.	Wpływ powstania styczniowego na losy bohaterów.			
	4.	- wątek miłosny Justyny i Janka, - wątek konfliktu Korczyńskich z Bohatyrowiczami, - retrospekcje z powstania styczniowego, - wątek Jana i Cecylii, - dzieje dwu głównych rodzin.			
14.	Np.: Justyna zapytała Jana, ilu ludzi leży w mogile. Odpowiedział jej, że czterdziestu.			1	
15.	Np.: Pieśń śpiewaka - zachęcała do buntu; - dodawała otuchy/ siły; - mobilizowała do walki; - inspirowała zgromadzonych do działania.			1	

16.	Np.: Śpiewak pozostał sam, ponieważ - rewolucja wymknęła się spod kontroli; - zamiast wolności nadeszła kolejna niewola; - tłum zmienił szlachetną ideę w chuligańskie wybryki; - nie podoba mu się zachowanie tłumu/ bezmyślność tłumu i dlatego staje się jej wrogiem.	1																										
17.	C	1																										
18.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Wyraz podstawowy</th> <th>Wyraz pochodny</th> <th>Formant</th> <th>Funkcja formantu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>dodawać</td> <td></td> <td>-anie</td> <td>czynność/ rzeczownik odczasownikowy</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>śpiewać</td> <td></td> <td>-ak</td> <td>nazwa wykonawcy czynności/ zawodu</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>młody</td> <td></td> <td>-ość</td> <td>nazwa cechy/ stanu/ pojęcia abstrakcyjnego</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>dym</td> <td></td> <td>-ek</td> <td>zdrobnienie</td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Wyraz podstawowy	Wyraz pochodny	Formant	Funkcja formantu	1.	dodawać		-anie	czynność/ rzeczownik odczasownikowy	2.	śpiewać		-ak	nazwa wykonawcy czynności/ zawodu	3.	młody		-ość	nazwa cechy/ stanu/ pojęcia abstrakcyjnego	4.	dym		-ek	zdrobnienie	4	po 1 punkcie za każdy prawidłowo omówiony przykład
Lp.	Wyraz podstawowy	Wyraz pochodny	Formant	Funkcja formantu																								
1.	dodawać		-anie	czynność/ rzeczownik odczasownikowy																								
2.	śpiewać		-ak	nazwa wykonawcy czynności/ zawodu																								
3.	młody		-ość	nazwa cechy/ stanu/ pojęcia abstrakcyjnego																								
4.	dym		-ek	zdrobnienie																								
19.	<i>wystrzał</i> – ubezdźwięcznienie wewnątrzwyrazowe postępowe <i>także</i> – udźwięcznienie wewnątrzwyrazowe wsteczne	2	po 1 punkcie za każdy przykład																									
20.	Np.: A) walczyć do śmierci, dopóki starczy sił B) walczyć otwarcie, uczciwie, jawnie C) walczyć brutalnie, bez litości, bezwzględnie D) walczyć nieskutecznie E) walczyć o wygraną/ o pierwsze miejsce/ o zwycięstwo	3	3 punkty za 5 poprawnych odpowiedzi 2 punkty za 4 poprawne odpowiedzi 1 punkt za 3 poprawne odpowiedzi																									
21.	D	1																										
22.	<i>Uwaga!</i> <i>Opis zdań składowych oceniamy tylko, gdy został wybrany prawidłowy wykres.</i> <u>Wykres:</u> C	3	3 punkty za wybór prawidłowego wykresu, wskazanie zdania głównego																									

	<p style="text-align: center;"><i>Uwaga!</i> <i>Wskazanie zależności zdań nie jest konieczne do przyznania punktów.</i></p> <p><u>Nazwy zdań składowych:</u> 1a, 1b – zdanie główne 2:1a – zdanie podrzędne dopełnieniowe 3:1b – zdanie podrzędne przydawkowe</p>		<p>i podanie pełnej nazwy obu zdań podrzędnych</p> <p>2 punkty za wybór prawidłowego wykresu, wskazanie zdania głównego i podanie pełnej nazwy jednego zdania podrzędnego</p> <p>1 punkt za wybór wykresu</p>
23.	<p>Np.: A) uszko, uszny, nauszniaki B) błazen, błazenada, błazeński, błaznować, błazeństwo C) wydmuszka</p>	1	1 punkt za 3-2 poprawne uzasadnienia
24.	Kryteria oceniania opisu przeżyć wewnętrznych są zamieszczone poniżej.	14	

KRYTERIA OCENY OPISU PRZEŻYĆ WEWNĘTRZNYCH

Zadanie 25. (0-14)

1. Treść (0-7)

- A. 1 punkt – podanie przyczyny (okoliczności, bodźców) przeżycia wewnętrznego.
0 punktów – brak przyczyn powodujących przeżycie.
- B. 1 punkt – nazwanie uczuć wybranej postaci literackiej (doznań, emocji, stanów psychicznych).
0 punktów – błędne lub nieprecyzyjne nazywanie uczuć lub brak nazywania uczuć.
- C. 1 punkt – opis zewnętrznych przejawów stanów psychicznych (reakcji).
0 punktów – brak opisu zewnętrznych przejawów stanów psychicznych.
- D. 1 punkt – stosowanie narracji pierwszoosobowej.
0 punktów – brak narracji pierwszoosobowej.
- E. 3 punkty – praca zawiera trafne omówienie problemu sformułowanego w temacie:
a) opisanie przykładów okazywania patriotyzmu w sposób pogłębiony, wnikliwy,
b) wnikliwe przedstawienie przeżyć bohatera literackiego z lektury konkursowej.
- 2 punkty – praca zawiera trafne omówienie problemu sformułowanego w temacie:

- a) opisanie przykładów okazywania patriotyzmu w sposób trafny, ale powierzchowny, splotony,
- b) powierzchowne przedstawienie przeżyć bohatera literackiego z lektury konkursowej.

1 punkt – praca zawiera próbę omówienia problemu sformułowanego w temacie:

- a) przewaga opowiadania/ charakterystyki nad opisem przeżyć wewnętrznych,
- b) przewaga opisu działań niezwiązanych z patriotyzmem.

0 punktów

- a) przywołanie sposobu okazywania patriotyzmu w innych krajach *lub*
- b) opis przeżyć wewnętrznych nie uwzględnia sposobów okazywania patriotyzmu *lub*
- c) przywołana postać pochodzi z lektury konkursowej, ale nie okazuje postawy patriotycznej *lub*
- d) przywołana postać nie pochodzi z lektury konkursowej *lub*
- e) przywołana osoba nie jest postacią literacką *lub*
- f) brak przywołania postaci literackiej *lub*
- g) brak przedstawienia przeżyć wewnętrznych postaci literackiej

Uwagi:

1. Błędy dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk autorów, bohaterów tekstów oraz fabuły powodują obniżenie oceny treści o jeden punkt.
2. W pracy krótszej niż określono, nie ocenia się kompozycji, segmentacji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji.
3. Jeżeli uczeń pisze pracę niezgodną z poleceniem lub redaguje inną formę wypowiedzi niż opis przeżyć wewnętrznych, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

2. Kompozycja (0-1)

1 punkt – zachowany logiczny i spójny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa, zaznaczona akapitami, prawidłowe proporcje pracy.

0 punktów – brak uporządkowania logicznego, znaczne zaburzenia spójności, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji, nieprawidłowe proporcje pracy.

3. Styl (0-1)

1 punkt – styl konsekwentny, zastosowanie słownictwa opisującego wewnętrzne i zewnętrzne przejawy uczuć (dopuszczalne są porównania, wykrzyknienia, związki frazeologiczne).

0 punktów – styl niekonsekwentny lub brak słownictwa opisującego wewnętrzne i zewnętrzne przejawy uczuć.

4. Język (0-3)

3 punkty – dopuszczalne 3 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

2 punkty – dopuszczalne 4 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

1 punkt – dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

0 punktów – powyżej 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

5. Ortografia (0-1)

1 punkt – dopuszczalne 2 błędy.

0 punktów – powyżej 2 błędów.

6. Interpunkcja (0-1)

1 punkt – dopuszczalne 3 błędy.

0 punktów – powyżej 3 błędów.